

Tutkitko suomeksi? Keskustelua suomalaisen tieteen kielestä

Jos geologian tieteellistä julkaisuprofilia tarkastellaan kokonaisuutena, on suomalainen geologinen tutkimus, toki muiden kotimaisten luonnontieteiden tapaan, korostetun kansainvälistä toimintaa. Käytännössä kaikki suomalaisten geologien kirjoittama tutkimuskirjallisuus julkaistaan nykyään englanniksi.

Geologista alkuperäistutkimusta ei oikeastaan Geologian tutkimuskeskuksen tutkimusraportteja ja muutamia harvinaisiksi käyviä monografiaväitöskirjoja lukuun ottamatta julkaista suomeksi missään. Suomessa ei myöskään ilmesty ainuttakaan suomenkielistä vertaisarvioitua geologian alan tieteellistä lehteä.

Muista luonnontieteellisistä aloista, joilla tämä kehitys on vasta muutaman viimeisen vuosikymmenen peruja, poikkeaa geologia siinä, että tilanne on ilmeisesti ollut tämä jo hyvin pitkään. Myös Suomen Geologisen Seuran oman vertaisarvioidun julkaisun, ”Bulletinin”, kieli on alusta alkaen ollut jotain muuta kuin suomi – ruotsiksikin on julkaistu enemmän.

Tilanne on erikoinen myös siksi, että monilla muilla naapuritieteenaloilla, kuten maantieteessä (mm. Inkinen ja Linkola 2013), käydään juuri nyt kiivasta keskustelua suomenkielisen julkaisu toiminnan merkityksestä ja säilyttämisestä mm. yliopistoja villitsevän tehokkuus- ja menestysinnokkuuden vahvassa ristipaineessa. Suomenkielinen tieteellinen julkaiseminen on viimeistään nyt jäämässä kansainvälistymisen jalkoihin.

Geologiassa ei tätä ongelmaa kuitenkaan ole ja jo pidempään vallinneeseen tilanteeseen tunnutaan olevan tyytyväisiä. On hyväksytty, että nykyaikaisella tutkimuksen kentällä ei pärjää ilman kan-

sainvälistä meriittiä. Tämän tärkeyttä sen kummemmin vähättelemättä väitän, että samalla on kuitenkin jätetty ns. selusta turvaamatta.

Suomeksi ei välttämättä tarvitse tutkia mutta se, että esimerkiksi englanniksi julkaistua tutkimusta ei myöskään juuri vaivauduta popularisoimaan kotimaisilla kielillä, on suuri epäkohta. Muutamia geologian erityisalojen tervetulleita (mutta valitettavan harvoja) poikkeuksiakin toki löytyy (mm. Lunkka 2008, Haapala ja Pulkkinen 2009, Alhonen 2012).

Voisiko jopa olla niin, että geologian kotimainen näkyvyys ja vaikuttavuus kärsivät suomeksi julkaisemisen vähyydestä?

AKU HEINONEN

ps. TJNK on julkaissut vuoden alussa Kansallisen tiedeviestinnän toimenpideohjelman (TJNK 2013), joka on myös kirjoittanut puheenvuoroja nimenomaan kielipoliittisesta näkökulmasta (Pietiläinen 2013). Tiede kuuluu kaikille (jotka ymmärtävät englantia)!

- Alhonen, P. 2012. Planeetta Maa, käsissämme. Ympäristögeologia esseitä. Edico, Helsinki, 383 s.
- Haapala, I. ja Pulkkinen T. (toim.) 2009. Maan ytimeistä avaruuteen. Ajankohtaista suomalaista geo- ja ympäristötieteellistä tutkimusta. Bidrag till kändedom av Finlands natur och Folk 180, 246 s.
- Inkinen, T. ja Linkola, H. 2013. Teema: Tieteellinen julkaiseminen Suomessa ja kansainvälinen kustantaminen. Terra 125: 71–72.
- Lunkka, J.P. 2008. Maapallon ilmastohistoria. Gaudeamus, Helsinki, 286 s.
- Pietiläinen, K. 2013. Koko tiedonjulkistamisprosessi on kääntämistä. Tieteessä tapahtuu 5/2013: 50–51.
- TJNK 2013. Tiede kuuluu kaikille! Kansallinen tiedeviestinnän toimenpideohjelma. Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan julkaisuja 1/2013, 18 s.